

Sygnatura akt II AKa 257/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Skorupka (spr.)

Sędziowie: SSA Wiesław Pędziwiatr

SSA Cezariusz Baćkowski

Protokolant: Iwona Łaptus

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krakowie Anny Balon

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2017 r.

sprawy **R. P.** oskarżonego z art. 13 § 1 kk w związku z art. 286 § 1 kk w związku z art. 294 § 1 kk i art. 270 § 1 kk przy zastosowaniu art. 11 § 2 kk w związku z art. 91 § 1 kk,

D. G. oskarżonej z art. 13 § 1 kk w związku z art. 286 § 1 kk w związku z art. 294 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk,

B. P. oskarżonej z art. 13 § 1 kk w związku z art. 286 § 1 kk w związku z art. 294 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk,

J. S. (1) oskarżonego z art. 286 § 1 kk w związku z art. 12 kk w związku z art. 65 kk,

M. P. (1) oskarżonej z art. 286 § 1 kk w związku z art. 294 § 1 kk w związku z art. 12 kk w związku z art. 65 kk, art. 271 § 1 kk i art. 271 § 3 kk i art. 13 § 1 kk w związku z art. 286 § 1 kk w związku z art. 294 § 1 kk przy zastosowaniu art. 11 § 2 kk w związku z art. 65 kk,

A. M. (1) oskarżonego z art. 18 § 3 kk w związku z art. 13 § 1 kk w związku z art. 286 § 1 kk w związku z art. 294 § 1 kk w związku z art. 65 kk, art. 296 § 1 i § 2 kk przy zastosowaniu art. 11 § 2 kk w związku z art. 12 kk w związku z art. 65 kk, art. 286 § 1 kk w związku z art. 294 § 1 kk w związku z art. 12 kk,

M. A. oskarżonego z art. 297 § 1 kk i art. 286 § 1 kk w związku z art. 294 § 1 kk przy zastosowaniu art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonych J. S. (1), R. P., B. P., M. P. (1), A. M. (1) i D. G., a nadto prokuratora co do wszystkich oskarżonych oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 28 kwietnia 2016 r. sygn. akt III K 32/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- 1) **uniewinnia D. G. od popełnienia czynu przypisanego jej w punkcie VI części rozstrzygającej,**
- 2) **uniewinnia B. P. od popełnienia przestępstwa przypisanego jej w punkcie VII części rozstrzygającej,**

3) **uniewinnia J. S. (1) od popełnienia przestępstwa przypisanego mu w punkcie VIII części rozstrzygającej,**

4) **uniewinnia M. P. (1) od popełnienia przestępstw przypisanych jej w punkcie IX i X części rozstrzygającej,**

5) **podstawę wymiaru kary wymierzonej R. P. za czyn z punktu V części rozstrzygającej, A. M. (1) za czyn z punktu XII części rozstrzygającej, M. A. za czyn z punktu XIV części rozstrzygającej, uzupełnia o przepis art. 294 § 1 kk;**

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. stwierdza, że wydatki związane z postępowaniem wobec oskarżonych D. G., B. P., J. S. (1), M. P. (1) oraz wydatki w postępowaniu odwoławczym w części nieuwzględnionej apelacji prokuratora wobec A. M. (1) ponosi Skarb Państwa;

IV. zwalnia oskarżonego M. A. od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym, zaliczając wydatki w tej części za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa;

V. zwalnia (...) S.A. z siedzibą w B. (Zakłady (...) S.A.) z obowiązku ponoszenia opłaty związanej z postępowaniem odwoławczym;

VI. zasądza od oskarżonych R. P. i A. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa przypadające od nich wydatki związane z postępowaniem odwoławczym i wymierza im opłaty: R. P. 1500 zł, a A. M. (1) 180 zł za to postępowanie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem III K 32/14 z 28 kwietnia 2016 r.:

I. uznał R. P. za winnego tego, że wspólnie i w porozumieniu z L. S., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd sp. (...), co do tytułu prawnego do wtryskarki, możliwości zapłaty za to urządzenie i zamiaru uregulowania należności z tytułu umowy leasingu tej wtryskarki, usiłując doprowadzić sp. (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 280.600 zł, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zatrzymanie przez policję, tj. czynu z art. 13§1 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK i za to wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz grzywny w wymiarze 150/40,

II. uznał D. G. za winną tego, że udzieliła pomocy R. P. do usiłowania doprowadzenia sp. (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 280.600 zł, tj. czynu z art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK i za to wymierzył jej karę 1 roku pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywny w wymiarze 100/40,

III. uznał B. P. za winną tego, że udzieliła pomocy R. P. do usiłowania doprowadzenia sp. (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 280.600 zł, tj. czynu z art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK i za to wymierzył jej karę 1 roku pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby oraz grzywny w wymiarze 50/40,

IV. uznał J. S. (1) za winnego tego, że działając w warunkach czynu ciągłego, wspólnie i w porozumieniu z L. S., M. P. (1) i innymi osobami, wprowadził w błąd sp. (...) B. doprowadzając ją do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 94.437,80 zł, tj. czynu z art. 286§1 KK w zw. z art. 12 KK, za co wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat oraz karę grzywny 100/40,

V. uznał M. P. (1) za winną tego, że działając w warunkach czynu ciągłego, wspólnie i w porozumieniu z L. S. i innymi osobami, wprowadziła w błąd sp. (...) F. doprowadzając ją do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 110.285,56 zł, tj. czynu z art. 286§1 KK, za co wymierzył jej karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny 100/40,

VI. uznał M. P. (1) za winną tego, że działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wystawiła niezgodną z rzeczywistością fakturę VAT nr (...) na zakup wtryskarki o wartości 417.240 zł., czym udzieliła pomocy L. S. i R. P. do usiłowania doprowadzenia sp. (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 280.600 zł, tj. czynu z art. 271§1 i 3 KK i art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, za co wymierzył jej karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 100/40,

VII. uznał A. M. (1) za winnego tego, że działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej udzielił pomocy L. S. i R. P. do usiłowania doprowadzenia sp. (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 280.600 zł, tj. czynu z 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK, za co wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby,

VIII. uniewinnił A. M. (1) od popełnienia czynu z art. 296§1 i 2 KK przy zast. art. 11§2 KK w zw. z art. 12 KK w zw. z art. 65 KK oraz czynu z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK w zw. z art. 12 KK,

IX. uznał M. A. za winnego przestępstwa z art. 297§1 KK i art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, za co wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby.

Wymieniony wyrok zaskarżył apelacją oskarżyciel publiczny, tj. Prokurator Okręgowy w Krakowie w zakresie punktów: XIII, I, II, III, V, VI, VII, VIII, IX, X, XII, XIV, VI na niekorzyść A. M. (1), L. S., R. P., D. G., B. P., J. S. (1), M. P. (1), M. A. oraz na korzyść M. P. (1), zarzucając:

I. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia skutkujący uniewinnieniem A. M. (1) od czynów opisanych w punkcie XI i XII części wstępnej wyroku, polegający na bezkrytycznym uznaniu za wiarygodne wyjaśnień A. M. (1) odnoszących się do wymienionych czynów, gdy prawidłowa ocena tych wyjaśnień i zgromadzonych dowodów we wzajemnym powiązaniu, przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania oraz zasad logiki i doświadczenia życiowego prowadzi do zakwestionowania wiarygodności tych wyjaśnień,

II. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 11§3 KK i art. 294§1 KK, polegającą na wymierzeniu:

- R. P. za czyn przypisany mu w punkcie V części dyspozytywnej wyroku, zakwalifikowany z art. 13§1 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, kary na podstawie art. 14§1 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 11§3 KK,
- D. G. za czyn przypisany jej z punkcie VI części dyspozytywnej wyroku, zakwalifikowany z art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, kary na podstawie art. 19§1 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 11§3 KK,
- B. P. za czyn przypisany jej w punkcie VII części dyspozytywnej wyroku, zakwalifikowany z art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, kary na podstawie art. 19§1 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 11§3 KK,
- M. P. (1) za czyn przypisany jej w punkcie X części dyspozytywnej wyroku, zakwalifikowany z art. 271§1 i 3 KK i art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, kary na podstawie art. 19§1 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 11§3 KK,

- A. M. (1) za czyn przypisany mu w punkcie XII części dyspozytywnej wyroku, zakwalifikowany z art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, kary na podstawie art. 19§1 KK w zw. z art. 286§1 KK,
- M. A. za czyn przypisany mu w punkcie XIV części dyspozytywnej wyroku, zakwalifikowany z art. 297§1 KK i art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, kary na podstawie art. 297§1 KK w zw. z art. 11§3 KK,

gdy pominięty przez sąd art. 294§1 KK przewidywał karę najsurowszą, co uzasadniało jej wymierzenie na podstawie tego przepisu,

III. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 413§2 pkt 1 KPK, poprzez niezawarcie dokładnego określenia czynów przypisanych J. S. (1) w punkcie VIII części dyspozytywnej wyroku, M. P. (1) w punkcie IX części dyspozytywnej wyroku, poprzez pominięcie znamienia „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”,

IV. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 443 KPK poprzez wydanie wyroku w stosunku do M. P. (1) orzeczenia surowszego niż wydane 10 listopada 2011 r., II K 1379/02 przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia, poprzez wymierzenie jej kary łącznej 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, gdy wyrokiem z 10 listopada 2011 r., II K 1379/02 wymierzono jej wymienioną karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a to orzeczenie nie było zaskarżone na niekorzyść oskarżonej.

W konkluzji oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie I i w tym zakresie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji oraz o zmianę wyroku w zakresie zarzutów opisanych w punktach II, III i IV apelacji, poprzez przyjęcie jako podstawy wymiaru kary w czynach opisanych w punktach III, V, VI, VII, X, XII, XIV części dyspozytywnej wyroku przepisu art. 294§1 KK, uzupełnienie opisów czynów w punktach I, II, VI, VIII, IX części dyspozytywnej wyroku o znamie „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej” oraz o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec M. P. (1) na okres próby 2 lat.

Wymieniony wyrok zaskarżył apelacją obrońca z wyboru oskarżonej M. P. (1) adw. T. R. w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punktach IX i X części dyspozytywnej, zarzucając wyrokowi obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na jego treść, a mianowicie:

1. art. 7 KPK w zw. z art. 410 KPK wyrażającą się w niepełnej (nieobejmującej wszystkich dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia) oraz wadliwej ocenie dowodów odnoszących do przestępstw przypisanych M. P. (1), która jest sprzeczna z zasadami wiedzy i prawidłowego rozumowania, skutkująca błędem w ustaleniach faktycznych polegającym na uznaniu, że M. P. (1) jest sprawczynią przypisanych jej przestępstw, gdy wnikliwa analiza dowodów przeprowadzonych na rozprawie prowadzi do przeciwnego wniosku,
2. art. 170§1 pkt 2 i 5 KPK, wyrażającą się w nieuprawnionym oddaleniu wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka M. M., gdyż przeprowadzenie tego dowodu prowadziłyby do wniosku, że nie popełniła przestępstwa na szkodę (...) SA.

Podnosząc te zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od popełnienia przestępstw opisanych w punktach IX i X wyroku oraz zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz poniesionych wydatków, związanych z ustanowieniem obrońcy z wyboru w dotychczasowym toku postępowania i w postępowaniu odwoławczym.

Wyrok zaskarżył też drugi obrońca z wyboru M. P. (1) adw. L. A. w całości, zarzucając:

1. obrazę przepisu art. 442§3 KPK polegającą na braku stosowania się sądu pierwszej instancji do wiążących zapatrywań prawnych i wskazań zawartych w wyroku z 20 listopada 2013 r.

2. pogorszenie sytuacji oskarżonej M. P. (1), ponieważ uchylony wyrok z 16 grudnia 2011 r. był łagodniejszy niż wyrok zaskarżony,
3. bezzasadne pominięcie dowodu z zeznań M. M. odnośnie do okoliczności przechowywania mebli (objętych czynem z punktu IX wyroku), co stanowi obrazę art. 4 KPK i art. 170§1 KPK,
4. przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegającą na przypisaniu oskarżonej popełnienia przestępstw ujętych w punktach IX i X wyroku.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej o przypisanych jej przestępstw.

Wyrok zaskarżył także trzeci obrońca M. P. (1) adw. B. G. w całości zarzucając w zakresie punktu IX:

I. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 286§1 KK poprzez jego błędną wykładnię i ustalenie sprawstwa oskarżonej, co do czynu z punktu VIII części wstępnej wyroku, w oparciu o stan faktyczny sprawy, w którym sąd ustalił, że pomiędzy spółkami (...), (...) oraz (...) F. istniało trójstronne porozumienie w przedmiocie spłaty zadłużenia sp. F. względem sp. (...), polegające na zwrocie zobowiązania poprzez dostarczenie gotowych produktów – mebli do sp. (...), co świadczy, że fakt nieuiszczenia należności względem sp. F. był działaniem wynikającym z trójstronnej umowy, co uniemożliwia byt czynu z art. 286§1 KK z uwagi na brak realizacji znamienia doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem,

II. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 294§1 KK w zw. z art. 115§5 KK poprzez jego błędną wykładnię i uznanie o oszustwie w typie kwalifikowanym z art. 294§1 KK, gdy z okoliczności sprawy, w tym postawionego w akcie oskarżenia zarzutu i opisu czynu wynika, że oskarżona dopuściła się oszustwa na kwotę 110.285,56 zł., co nie stanowi mienia znacznej wartości.

w zakresie punktu X wyroku:

III. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na uznaniu, że:

1. oskarżona miała wiedzę o przedmiocie działalności spółki, treści i znaczeniu podpisywanych dokumentów oraz sytuacji faktycznej i finansowej sp. (...), co zdaniem sądu stanowi podstawę do stwierdzenia jej winy w zakresie poświadczenia nieprawdy w wystawionej fakturze na sprzedaż wtryskarki, gdy z wyjaśnień innych oskarżonych, w tym L. S. wynika, że M. P. (1) nie miała wiedzy o bieżących sprawach spółki i nie zdawała sobie sprawy, że transakcja opisana na podpisanej przez nią fakturze nie miała miejsca,

2. oskarżona dopuściła się fałszu intelektualnego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, mimo że swym zachowaniem nie wypełniła znamion tego czynu, gdyż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie sposób uznać, że oskarżona działała w zamiarze bezpośrednim, a tylko taka postać zamiaru pozwala jej przypisać czyn z art. 271§1 i 3 KK, co winno skutkować umorzeniem postępowania z uwagi na przedawnienie karalności czynu zabronionego,

3. oskarżona zdawała sobie sprawę, że podpisana przez nią faktura będzie służyła L. S. do prowadzenia negocjacji, co do zawarcia umowy leasingu operacyjnego ze sp. (...), gdy cała współpraca i pomoc, jaką świadczyła M. P. (1), w tym fikcyjne pełnienie funkcji prezesa zarządu sp. (...) opierała się na zaufaniu do niego i wierze, że działalność jest legalna

w pozostałym zakresie względem całości wyroku, przy nieuwzględnieniu ww. zarzutów:

IV. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 86§1 KK poprzez błędne zastosowanie i wymierzenie kary łącznej grzywny w wymiarze przekraczającym sumę orzeczonych kar jednostkowych, tj. poprzez wymierzenie w punkcie XI wyroku kary łącznej grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych po 40 zł. każda, gdy kary grzywny w punktach IX i X wymierzone zostały po 100 stawek dziennych po 40 zł.,

V. naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 443 KPK poprzez wydanie orzeczenia surowszego niż zawarte w uchylonym wyroku, przy braku skargi na niekorzyść oskarżonej w tym zakresie,

VI. rażąco niewspółmierność kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz orzeczenie obowiązku uiszczenia grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych po 40 zł. każda za czyny opisane w punkcie VIII i IX części wstępnej wyroku, gdy z okoliczności sprawy, w tym wyjaśnień oskarżonej, warunków i właściwości sprawy oraz zasad i dyrektyw wymiaru kary, ze szczególnym uwzględnieniem stopnia szkodliwości społecznej czynu, zasad prewencji indywidualnej i ogólnej, wymierzona kara jest niewspółmierna do popełnionych czynów, będąc karą zbyt surową.

W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od czynów z punktów VIII i IX części wstępnej wyroku, ewentualnie o przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę wyroku poprzez orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności w niższym wymiarze z zastosowaniem warunkowego jej zawieszenia.

Wyrok zaskarżył także obrońca z wyboru J. S. (1) adw. T. R. w zakresie rozstrzygnięcia w punkcie VIII, zarzucając wyrokowi obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 KPK w zw. z art. 410 KPK wyrażającą się w niepełnej (nieobejmującej wszystkich dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia) oraz wadliwej ocenie dowodów odnoszących do przestępstwa przypisanego J. S. (1), która jest sprzeczna z zasadami wiedzy i prawidłowego rozumowania, skutkująca błędem w ustaleniach faktycznych polegającym na uznaniu, że J. S. (1) jest sprawcą przypisanego mu przestępstwa, gdy wnikliwa analiza dowodów przeprowadzonych na rozprawie prowadzi do przeciwnego wniosku.

Podnosząc ten zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia przestępstwa z punktu VIII wyroku oraz zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz poniesionych wydatków, związanych z ustanowieniem obrońcy z wyboru w dotychczasowym toku postępowania i w postępowaniu odwoławczym.

Wyrok zaskarżył też drugi obrońca z wyboru J. S. (1) adw. L. A., zarzucając:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na ustaleniu, że J. S. (1) występując jako prezes zarządu spółki, poprzez złożenie długoterminowego zamówienia nie zamierzał wywiązać się z umowy i w ten sposób wprowadził kontrahenta w błąd, co do zamiaru uregulowania należności, gdy podpisana przez niego umowa była realizowana, gdy nie był udziałowcem i prezesem zarządu sp. J. (od 30 marca 1999 r.), a transakcje miały miejsce po 28 lipca 1999 r.,

II. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj.:

1. art. 5§1 KPK w zw. z art. 7 KPK i art. 424§1 pkt 1 KPK, polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów oraz poczynienie ustaleń wbrew zasadzie domniemania niewinności, czego potwierdzeniem jest zawarty na s. 62 uzasadnienia przedostatni akapit,

2. art. 442§3 KPK, gdy wyrok sądu odwoławczego z 20 listopada 2013 r. nakazywał wskazanie dowodów w zakresie zamiaru bezpośredniego polegającego na wprowadzeniu pokrzywdzonego w błąd, gdy sąd a quo takich dowodów nie wskazał.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku odnośnie do J. S. (1) i uniewinnienie go od przypisanego mu czynu.

Wyrok zaskarżył obrońca z wyboru D. G. adw. S. G. w zakresie dotyczącym punktów VI, XV, XVI, zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę wyroku, polegający na bezzasadnym i dowolnym przyjęciu, że oskarżona „w okresie od czerwca 2000 r. do 14 listopada 2000 r. w K. i w K., działając jako prezes zarządu Centrum

(...) sp. z o.o. udzieliła pomocy R. P., umożliwiając mu działanie za spółkę, który bez umocowań prawnych jako wice prezes zarządu Centrum (...) występującego jako właściciel przedmiotu leasingu oraz wspólnie i w porozumieniu z L. S., działającym jako prezes sp. z o.o. (...), która występowała jako leasingobiorca, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez przygotowanie i przedłożenie dokumentów podających fałszywe okoliczności dotyczące praw własności wtryskarki (...) stanowiącej przedmiot leasingu, przez co usiłowała doprowadzić (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 280.600 zł., stanowiącej cenę sprzedaży przedmiotu leasingu, lecz zamierzonego celu nie osiągnęła z uwagi na zatrzymanie przez policję”, a tym samym błędne przyjęcie, że oskarżona dopuściła się zjawiskowej formy przestępstwa, mimo że z zebranych dowodów wynika, że nie miała jakiegokolwiek zamiaru popełnienia czynu zabronionego w jakiegokolwiek formie, co doprowadziło do obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK wskutek ich niezasadnego zastosowania, gdy ustalenia poczynione w toku postępowania i zebrane dowody świadczą o tym, że nie może być mowy o działaniu oskarżonej polegającym na pomocnictwie poprzez „umożliwienie działania za spółkę” do popełnienia przestępstwa ukierunkowanego na pokrzywdzenie (...) SA i doprowadzeniu tej spółki do niekorzystnego rozporządzenia mieniem,

2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 410 i art. 424§1 pkt 1 i 2 KPK, poprzez pominięcie jako podstawy orzekania rozważań dotyczących winy oskarżonej w powiązaniu z instytucją pomocnictwa, którego karalność uzależniona jest od powiązania z odpowiednim i konkretnym czynem zabronionym opisanym w części szczególnej KK.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części przez uniewinnienie oskarżonej.

Wyrok zaskarżył obrońca z wyboru B. P. i R. P. adw. A. M. (2) zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu, że oskarżona dopuściła się czynu opisanego w części wstępnej wyroku, a tym samym przyjęcie zjawiskowej formy przypisanego jej przestępstwa, pomimo że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że nie miała ona zamiaru popełnienia czynu zabronionego w jakiegokolwiek formie, gdy przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdza, że nie może być mowy o działaniu oskarżonej polegającym na pomocnictwie do popełnienia przestępstwa ukierunkowanego na pokrzywdzenie sp. (...) SA przez doprowadzenie jej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem,

2. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4, 5 i 7 KPK w zw. z art. 410 KPK poprzez oparcie rozstrzygnięcia jedynie na części okoliczności ujawnionych na rozprawie głównej i ich ocenę w sposób przekraczający zasadę swobodnej oceny dowodów, poprzez pominięcie kwestii dotyczącej winy oskarżonej w aspekcie jej powiązania z instytucją pomocnictwa, jako zjawiskowej formy popełnienia przestępstwa, którego karalność jest powiązana z konkretnym czynem zabronionym opisanym w części szczególnej KK, a także nie ustaleniu związku przyczynowego pomiędzy działaniem B. P. i R. P. a zachowaniem pokrzywdzonego i rezultatem w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez niego,

3. art. 7 KPK przez dokonanie dowolnej oceny wyjaśnień R. P. w zakresie, w jakim sąd odmówił im wiary, a które są konsekwentne, stanowcze i znajdują – wbrew twierdzeniu sądu – oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, a zatem powinny być uznane za wiarygodny dowód w sprawie,

4. art. 424§1 KPK poprzez brak wystarczającej analizy prawnej rozstrzygnięcia i wyjaśnienia w sposób wyczerpujący podstawy prawnej wyroku.

Podnosząc te zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i uniewinnienie B. P. i R. P. od zarzucanych im przestępstw, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrończyni z wyboru A. M. (1) adw. E. B. zaskarżyła wyrok w części dotyczącej punktu XII zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przez błędne przyjęcie, że oskarżony dopuścił się czynu zarzucanego mu w punkcie X aktu oskarżenia, mimo, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że nie przekazywał pracownikom (...) SA żadnych informacji na temat wtryskarki, możliwości płatniczych i zamiaru regulowania należności z tytułu zawartej umowy leasingowej, ani nie współdziałał z L. S. i R. P. w celu doprowadzenia (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, gdyż był wówczas szeregowym pracownikiem bez wpływu na decyzje zarządu i bez wiedzy na temat ich działań,
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 101§1 pkt 3 KK w wersji z daty popełnienia czynu przez nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia karalności czynu, które nastąpiło 28 października 2015 r.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego (...) SA (dawniej (...) SA) adw. K. W. zaskarżył wyrok na niekorzyść L. S. i J. S. (1) w zakresie, w jakim sąd nie orzekł w stosunku do oskarżonych środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej sp. (...) w B., zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 46§1 KK poprzez jego niezastosowanie, pomimo że pokrzywdzony w postępowaniu sądowym do końca przewodu sądowego złożył wniosek o orzeczenie od L. S. i J. S. (1) środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej sp. (...) w B. w całości w kwocie 94.437,80 zł., gdy zastosowanie tego przepisu było obowiązkiem, a nie uprawnieniem sądu,
2. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 415§1 KPK poprzez zaniechanie orzeczenia obowiązku naprawienia szkody przez L. S. i J. S. (1), pomimo wyraźnego obowiązku nałożonego na sąd.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie na podstawie art. 46§1 KK środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody w kwocie 94.437,80 zł., na rzecz (...) SA.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zważył, co następuje.

Zasadne są apelacje obrońców oskarżonych: D. G., B. P., J. S. (1) i M. P. (2) w zakresie, w jakim kwestionują możliwość przypisania tym oskarżonym przestępstw zarzucanych im w akcie oskarżenia. Z tego względu rozpoznanie pozostałych zarzutów sformułowanych w tych apelacjach jest zbędne. Częściowo zasadna okazała się apelacja oskarżyciela publicznego. Mianowicie zakresie wskazującym na brak powołania w podstawie prawnej wymiaru kary oskarżonym: R. P., A. M. (1) i M. A. przepisu art. 294§1 KK. W pozostałym zakresie wymieniona apelacja jest niezasadna.

Odnosnie do czynu przypisanego J. S. (1) w punkcie VIII części rozstrzygającej, Sąd Okręgowy we Wrocławiu ustalił, że w dniu 21.9.1999 r. sp. J. złożyła w (...) B. zamówienie na folię pęcherzykową, w dostawach od lipca 1999 r. do końca 1999 r., po 200-300 wałków miesięcznie. Zamówienie podpisał J. S. (1). Na tej podstawie sp. (...) B. wytwarzała folię, która była dostarczana do Spółdzielni (...). W rzeczywistości, sp. J. nie finansowała zakupów folii, a jedynie fakturowała jej zakup na Spółdzielnię (...) (zeznania D. Ś., k. 5148-5153 T. XXVI; k. 23325v-23326 T. CXXXVII).

W roku 1999 i 2000 sp. (...) B. sprzedała Spółdzielni (...) folię na kwotę 171.663, 89 zł., w tym na rzecz sp. J. na kwotę 132.579, 48 zł. Folia została dostarczona do Spółdzielni (...). Sp. J. nie płaciła sp. (...) B. za folię. Wystawiała jedynie faktury zakupu. Sp. J. zapłaciła jedynie za trzy faktury kwotę 38.141,68 zł. Nie zapłaciła 94.437,80 zł. Na tyle sp. (...) B. jest pokrzywdzona. Wobec braku zapłaty, sp. (...) B. wystąpiła z pozwem wobec sp. J. i 12.9.2000 r. uzyskała nakaz zapłaty. Wszczęta egzekucja nie doprowadziła do zaspokojenia sp. (...) B..

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że analiza i ocena całego zgromadzonego materiału dowodowego daje podstawy do uznania, że w związku z zamówieniem długoterminowym na dostawy folii pęcherzykowej ze sp. (...) B. doszło do popełnienia przestępstwa oszustwa przez L. S. i J. S. (1). W świetle dokumentów i wyjaśnień L. S. nie budzi wątpliwości to, że sp. J. pobrała ze sp. (...) B. towar o łącznej wartości 94.437,80 zł., za który nie zapłaciła. W majątku producenta folii (sp. (...) B.) nastąpiło zatem niekorzystne rozporządzenie mieniem zmniejszające aktywa tego przedsiębiorstwa.

Według sądu a quo, pozwala to na wysnucie logicznego wniosku, że wydanie towaru, a zatem rozporządzenie mieniem nastąpiło na skutek wprowadzenia w błąd sp. (...) B., **co objęte było zamiarem wynikowym J. S. (1)**.

W związku z wyrażeniem przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu poglądu, będącego wynikiem oceny dowodów ujawnionych na rozprawie głównej, że niekorzystne rozporządzenie mieniem przez sp. (...) B., które nastąpiło na skutek wprowadzenia tej spółki w błąd, objęte było zamiarem wynikowym (ewentualnym) J. S. (1) zważyć należy, że wymieniony sąd stwierdził również, że brak było jakichkolwiek rzeczowych przesłanek dla włączenia sp. J. w proces zamówień towaru ze sp. (...) B.. Przeciwnie, głównym celem działalności spółki było wykorzystanie jej do przestępczej działalności. To przez sp. J. miały przepływać faktury obrazujące nierzeczywiste transakcje gospodarcze. Ta okoliczność pośrednio potwierdza zamiar towarzyszący oskarżonym. L. S. nie bez powodu wprowadził sp. J. jako pośrednika w dostawie surowca (folii) do Spółdzielni (...). Poprzez przepływ zamówionych towarów przez sp. J. możliwe było fakturowanie takich usług, jak magazynowanie, czyszczenie, sprząatanie, dostarczanie folii.

Według sądu pierwszej instancji, materiał dowodowy wskazuje też, że sp. J. w trakcie zamawiania towaru nie miała zamiaru i możliwości uregulowania należności za pobrany towar. Świadczą o tym następujące okoliczności. „Po pierwsze – charakter działalności sp. J.. Po drugie – brak w sp. J. własnych aktywów. Siedzibą spółki było mieszkanie we W.. Spółka nie posiadała żadnych wartościowych ruchomości i nieruchomości. Spółka nie miała możliwości uregulowania swych należności. Spółki utworzone przez L. S. nie prowadziły rzeczywistej działalności gospodarczej. Nie można więc wnosić, że spółki te były dłużnikami sp. J. w takim stopniu, który pozwalałby na zaspokojenie należności sp. (...) B.”.

Sąd pierwszej instancji zważył również, że ponieważ faktury za towar były przefakturowywane na Spółdzielnię (...), sp. J. była jedynie pośrednikiem w nabyciu towaru, co nie miało ekonomicznego uzasadnienia. Za pozbawione logiki należy uznać wprowadzenie sp. J. jako pośrednika pomiędzy sp. (...) B. a Spółdzielnię (...). Znając sytuację finansową spółdzielni oskarżeni mogli przypuszczać, że nie zapłaci ona sp. J. za towar (folię). Tym samym, musieli wiedzieć, że sp. J. nie zapłaci za folię sp. (...) B..

Odnosnie do J. S. (1) sąd pierwszej instancji stwierdził, że nie dał wiary L. S. w tej części, w której opisywał on rolę, jaką w podpisaniu i realizacji umowy odegrał J. S. (1). Twierdzenia oskarżonego, że rolą J. S. (1) było tylko podpisanie umowy z uwagi na nieujawnienie władz spółki w rejestrze spółek handlowych, stanowi wyłącznie próbę zdjęcia odpowiedzialności z osoby najbliższej za dokonany przez nią czyn zabroniony. Twierdzenia J. S. (1), że transakcją zajmował się wyłącznie jego ojciec nie zasługują na wiarę. Wszak sam L. S. przyznał, że syn był zatrudniony w spółce by uczyć się. Był zatrudniony na stanowisku specjalisty ds. finansowych i zajmował się sprawami bankowymi. Miał on zatem orientację w bieżących sprawach spółki, jej sprawach majątkowych i zobowiązaniach. Nie jest wiarygodne, że J. S. (1) po blisko 10 miesiącach śledzenia bieżących spraw spółki nie został wprowadzony w przyczyny podpisania umowy i okoliczności temu towarzyszące. Jak wyjaśnił J. S. (1) miał on słowne przyrzeczenie ojca, że należność zostanie spłacona. J. S. (1) miał zatem w polu widzenia to, że może dojść do nieuregulowania zobowiązań sp. J. i tego, że jego sytuacja nie daje gwarancji zapłaty długu.

W ocenie sądu a quo, dla ustalenia roli J. S. (1) w realizacji przestępstwa oszustwa na szkodę sp. (...) B. (sp. (...)) znaczenie ma fakt, że wbrew twierdzeniom L. i J. S. (1), ten ostatni razem z P. M. zajmował się sprzedażą mebli uzyskanych od (...) F.. Skoro J. S. (1) sprzedawał meble, które stanowić miały sposób rozliczenia pomiędzy (...) F., Spółdzielnią (...) i sp. (...), to należy przyjąć, że jego rola w zawarciu umowy za sp. J. nie była przypadkowa, podjęta bez rozeznania rzeczywistych celów działania L. S..

Sąd pierwszej instancji nie dał wiary L. S. także w tej części, w której wskazywał na zamiar wywiązania się przez sp. J. z zaciągniętych zobowiązań. Okoliczności nawiązania współpracy ze sp. (...) B., a to wprowadzenie do rozliczeń ze Spółdzielnią (...) trzeciego podmiotu powiązanego ściśle z oskarżonym L. S., który służył mu do prowadzenia przestępczej działalności, przy krótkotrwałej współpracy obu podmiotów i stosunkowo szybkim zaprzestaniu regulowania zobowiązań za dostarczony towar świadczą, że intencją L. S. było niewywiązanie się z obowiązku zapłaty za dostarczony towar. Nie zmienia tej oceny wskazywana przez oskarżonego korespondencja i

potwierdzenie sald księgowych. Z treści tych dokumentów nie można bowiem wyciągnąć wniosku, że do zaniechania zapłaty doszło wskutek nagłych, nieprzewidzianych trudności finansowych sp. J.. Treść tych dokumentów może zaś wskazywać, że L. S. dążył do zaspokojenia swego kontrahenta i przedłużenia okresu, w jakim będzie mógł zamawiać od niego folię pęcherzykową. Również podnoszone przez oskarżonego wierzytelności sp. J. u innych podmiotów nie świadczą o braku zamiaru niezapłacenia za pobrany towar. Jak wskazał oskarżony wierzytelcami sp. J. miały być spółki (...) - B., które były ściśle związane z oskarżonym.

Sąd a quo uznał, że L. i J. S. (1) działali wspólnie i w porozumieniu. Mieli zamiar wykorzystać sp. J. do pobrania towaru ze sp. (...) B. bez zapłaty. Działali oni w zamiarze wprowadzenia w błąd sp. (...) B., co do zamiaru i możliwości uregulowania należności za pobrany towar. Ich działanie doprowadziło do niekorzystnego rozporządzenia przez sp. (...) B. mieniem o łącznej wartości 94.437,80 zł., co wyczerpało znamiona przestępstwa z art. 286§1 KK w zw. z art. 12 KK.

Zacytowanie obszernych fragmentów uzasadnienia zaskarżonego wyroku miało na celu przedstawienie i poznanie stanowiska sądu a quo, co do postaci zamiaru, z jakim działali L. S. i J. S. (1). Sąd pierwszej instancji ustalił bowiem, że sp. J. nie miała zamiaru i możliwości uregulowania należności za towar pobrany od sp. (...) B., że intencją L. S. było niewywiązanie się z zapłaty na rzecz sp. (...) B.. Według sądu a quo, wymienione ustalenia wskazują, że „**rozporządzenie mieniem nastąpiło na skutek wprowadzenia w błąd sp. (...) B., co było objęte zamiarem wynikowym J. S. (1)**”. Zważyć więc należy, że przestępstwo oszustwa z art. 286§1 KK jest przestępstwem umyślnym, zaliczonym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawy było ukierunkowane na osiągnięcie korzyści majątkowej, co wyklucza możliwość popełnienia oszustwa z zamiarem wynikowym (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny. Część szczególna. Tom III, Zakamycze 2006, s. 299). Ustalenie przez sąd pierwszej instancji, że J. S. (1) zarzuconego mu w akcie oskarżenia przestępstwa oszustwa z art. 286§1 KK dopuścił się w zamiarze wynikowym (ewentualnym) prowadzi do wniosku, że swoim zachowaniem nie wyczerpał ustawowych znamion strony podmiotem wymienionego typu czynu zabronionego. W takim stanie rzeczy, J. S. (1) należało uniewinnić od popełnienia wymienionego przestępstwa.

Na rozprawie odwoławczej oskarżyciel publiczny wyraził pogląd, że stwierdzenie sądu pierwszej instancji, co do działania J. S. (1) w zamiarze wynikowym należy traktować, jako oczywistą omyłkę pisarską. Pogląd ten jest nie do zaakceptowania. Zważyć bowiem należy, że omyłki pisarskie, o których mowa w art. 105§1 KPK mogą dotyczyć np.: oznaczenia sądu, sygnatury akt, błędnej numeracji artykułu ustawy czy pomylenia imion osób wskazanych w orzeczeniu. Tylko takiego rodzaju omyłki, wynikające dodatkowo z pośpiechu czy nieuwagi, mogą być sprostowane. Niedopuszczalne jest zaś ingerowanie w trybie art. 105 KPK w materialną treść orzeczenia, a więc sprostowanie błędnych rozstrzygnięć sądu, gdyż te mogą być usunięte tylko w trybie kontroli instancyjnej (zob. post. SN z 22.08.1970 r., III KZ 76/70, OSNKW 1970, nr 11, poz. 149; post. SN z 31.10.2008 r., II KK 64/08, LEX nr 458853; post. SA we Wrocławiu z 14.04.2004 r., II AKz 132/04, OSA 2004, z. 10, poz. 73). W trybie art. 105 KPK niedopuszczalne jest sprostowanie elementów dotyczących merytorycznej (materialnej) treści orzeczenia, np. orzeczenia co do winy i kary, zasądzonego z urzędu odszkodowania itp. (zob. wyr. SN z 25.03.1975 r., IV KR 15/75, OSNKW 1975, nr 7, poz. 91). Jeżeli oskarżyciel publiczny nie podzielał oceny prawnej zachowania J. S. (1) wyrażonej przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu, powinien zakwestionować to ustalenie w wywiedzionej apelacji, za pomocą sformułowania właściwego zarzutu, czego jednak nie uczynił. Brak apelacji w tym zakresie oznacza więc, że oskarżyciel publiczny zaakceptował ocenę dowodów i dokonane na ich podstawie ustalenia faktyczne, w tym ustalenie, że J. S. (1) przestępstwa oszustwa dopuścił się w zamiarze wynikowym (ewentualnym). Tym samym, oskarżyciel publiczny zaakceptował stanowisko sądu pierwszej instancji, że przestępstwo oszustwa z art. 286§1 KK może być popełnione w zamiarze wynikowym.

Zasadne są apelacje obrońców M. P. (1) w zakresie, w jakim kwestionują prawidłowość oceny dowodów, a w konsekwencji prawidłowość ustalenia faktów relewantnych dla odpowiedzialności karnej tej oskarżonej.

Przede wszystkim należy zważyć, że według sądu pierwszej instancji M. P. (1), jako prezes sp. (...) była figurantem. Wszystkie dokumenty do podpisu dostarczał jej L. S. lub J. S. (2).

Sąd uznał, że L. S., choć nie pełnił w organach sp. (...) żadnej funkcji, w rzeczywistości prowadził jej działalność. Od jego decyzji zależało, jakie umowy i z kim zostaną zawarte przez sp. (...). **Rola M. P. (1) była fikcyjna i ograniczała się do funkcji reprezentatywnych. Wykonywała polecenia L. S., w tym podpisywała przedstawione przez niego dokumenty.** Wymieniony sąd ustalił, że L. S. polecił M. P. (1) zawarcie umowy o współpracy z (...) F., co uczyniła 6.9.2000 r. L. S. wprowadził w błąd (...) F., co do zamiaru uregulowania należności za pobrany towar w drodze cesji wierzytelności Spółdzielni (...). L. S. od początku nie miał zamiaru zawrzeć umowy cesji. Wywołany w świadomości władz (...) F. błąd co do sposobu rozliczenia mebli sprzedanych sp. (...) był jednym z czynników sprawczych niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez (...) F..

Dalej należy zważyć, że pomimo ustalenia, że M. P. (1) w sp. (...) była figurantem, sąd pierwszej instancji przyjął, że niewiarygodne jest, aby nie wiedziała co podpisuje i nie orientowała się w działalności spółki. L. S. podał wszak, że współdziałał z M. P. (1) w celu nabycia krzeseł, a rola oskarżonej polegała na podaniu nabywcy i zbywcy oraz wypełnieniu dokumentów. Sąd ustalił zatem, że **choć działalność M. P. (1) w spółce była „fikcyjna”, nosiła ona cechy świadomości o działalności, jaką za pośrednictwem sp. (...) prowadził L. S.** (s. 55 uzasadnienia wyroku).

W konsekwencji, sąd a quo ustalił, że M. P. (1) swoim działaniem wprowadziła w błąd (...) F., co do zamiaru i możliwości uregulowania należności za meble w kwocie 110.285,56 zł. Podpisała ona 6.9.2000 r. umowę. Miała świadomość zawieranych kontraktów. Oskarżona wiedziała o transakcji jaka ma nastąpić, a będąc prezesem sp. (...) orientowała się w kondycji spółki i możliwości zapłaty za dostarczony towar. Działanie oskarżonej sąd ocenił, jak współdziałanie w formie współsprawstwa, przyjmując, że M. P. (1) w sposób dorozumiany wyraziła zgodę na udział w przestępczym działaniu L. S.. Wiedząc, że jej rola w sp. (...) jest fikcyjna, świadomie wyraziła na to zgodę, **obejmując świadomością to, że w toku działalności spółki dochodzić może do popełniania czynów zabronionych** (s. 66-68).

Sąd pierwszej instancji ustalił również, że M. P. (1) na polecenie L. S. wystawiła fakturę VAT na sprzedaż wtryskarki do sp. Centrum (...), zawierającą dane niezgodne z rzeczywistością. Będąc osobą uprawnioną do wystawiania dokumentów, wystawiła fakturę VAT w imieniu sp. (...), w której poświadczyła nieprawdę, gdyż transakcja była pozorna. Wystawienie faktury, która nie dokumentuje rzeczywistego zdarzenia gospodarczego, wyłącznie w celu wprowadzenia w błąd innej osoby i doprowadzenia jej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, a nie dla wykonania zobowiązań podatkowych, wyczerpuje znamiona czynu zabronionego z art. 271§1 KK (post. SN z 3.10.2001 r., V KKN 249/01). Oskarżona wiedziała, że transakcja nie miała miejsca. Jak podała, wystawiła fakturę VAT nr (...), za którą nie zapłaciła. Zatem wystawiając w niedługim czasie fakturę (...) na sprzedaż tej samej wtryskarki musiała mieć świadomość, że faktura nie obrazuje rzeczywistego obrotu gospodarczego. Według Sądu Okręgowego we Wrocławiu, M. P. (1) tym czynem udzieliła pomocy L. S. i R. P. w popełnieniu przestępstwa z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK. **Oskarżona miała świadomość, że podpisana przez nią faktura będzie służyła L. S. do popełnienia czynu zabronionego.** Dostarczając mu dokument obrazujący nierzeczywistą transakcję gospodarczą i mając świadomość okoliczności towarzyszących wystawieniu rzeczowej faktury, uczyniła obiektywnie łatwiejszym zrealizowanie znamion czynu zabronionego (s. 71 uzasadnienia wyroku).

W apelacji obrońcy M. P. (1) adw. T. R. trafnie więc podnosi się, że sąd pierwszej instancji wskazał, że M. P. (1) tylko formalnie była prezesem sp. (...). W rzeczywistości funkcje te pełnił L. S.. Sąd wskazał, że wyjaśnienia oskarżonej są prawdziwe (s. 55 i 56 uzasadnienia wyroku). Dalej sąd wskazał, że umowa o współpracy została oskarżonej „przedstawiona do podpisania”. Zatem nie brała udziału w jej przygotowaniu i nie знаła jej treści. Oskarżona była „klasycznym figurantem”. Wyjaśnienia oskarżonej zostały potwierdzone przez L. S.. Nie zostały zaprzeczone żadnym dowodem. M. P. (1) nie podpisywała dokumentów finansowych oraz nie wiedziała, jaki jest stan finansów spółki. Oskarżona podała, że ufała L. S., nie czytała przedkładanych jej dokumentów. Odnosnie do mebli, to oskarżona wiedziała jedynie tyle, że są. Nie wiedziała jednak, o jakie dokładnie meble chodzi, z jakiego tytułu zostały dostarczone i w jakim celu oraz co się z nimi działo. Nie da się więc przyjąć, że podpisując umowę o współpracy działała w zamiarze bezpośrednim i kierunkowym doprowadzenia (...) F. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Sąd pominął, że

sporządzony 6 września 2000 r. projekt umowy pomiędzy sp. (...), (...) F. i Spółdzielnią (...) nie został podpisany. M. P. (1) nie wiedziała skąd się wzięła wtryskarka, od kogo została kupiona, komu sprzedana i w jakim celu. W takiej sytuacji nie da się uznać, że oskarżona umyślnie poświadczyla nieprawdę w fakturze, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Nie da się też przyjąć, że swoim zamiarem obejmowała pomoc do popełnienia przestępstwa przez L. S., gdyż działała w pełnym zaufaniu do niego.

W wymienionej apelacji trafnie też podnosi się, że sąd a quo w uzasadnieniu wyroku podał, że oskarżona miała świadomość, że „**działalność sp. (...) może doprowadzić do popełnienia czynów zabronionych**”. Jeśli więc oskarżona godziła się na wyrządzenie szkody, to jej działalność charakteryzuje zamiar ewentualny, a nie kierunkowy.

W apelacji adw. L. A. zasadnie podnosi się, że sąd pierwszej instancji nie wskazał żadnych dowodów na ustalenie postaci zamiaru oskarżonej. Ustalony przez sąd zamiar działania oskarżonej, oparty jest na domniemaniu, przez co narusza przepis art. 5§1 i 2 KPK.

Także w apelacji adw. B. G. zasadnie podnosi się, że odnośnie do czynu z pkt X sąd a quo popadł w sprzeczność twierdząc, że oskarżona była figurantką, a z drugiej strony, że wiedziała, czym zajmuje się sp. (...). Twierdzenie sądu, że miała ona wiedzę o treści podpisanych dokumentów nie zostało poparte żadnym dowodem. Na podstawie wyjaśnień L. S., M. P. (1) i A. M. (1) należy zaś przyjąć, że oskarżona nie miała żadnej wiedzy o działalności wymienionej spółki. Oskarżona podpisywała dokumenty, w tym głównie faktury, nie weryfikując ich treści. Całość procedury dotyczącego usiłowania oszukania sp. (...) była poza jakąkolwiek wiedzą M. P. (1). Jej udział ograniczył się do wystawienia faktury na sprzedaż wtryskarki, która w rzeczywistości nie miała miejsca. Oskarżona podpisała fakturę, którą przedłożył jej L. S.. Całość przedsięwzięcia była zaplanowana przez L. S. i tylko on znał i rozumiał znaczenie poszczególnych czynności. Oskarżonej nie można przypisać przestępstwa z art. 271§1 KK, gdyż nie miała świadomości fałszu.

Zważyć więc należy, że współsprawstwo sprowadza się do wykonania czynu zabronionego wspólnie i w porozumieniu z inną osobą. W najogólniejszym ujęciu, współsprawstwo jest oparte na porozumieniu, co do wspólnego wykonania czynu zabronionego przez dwie osoby, z których każda odgrywa istotną rolę w procesie realizacji ustawowych znamion czynu zabronionego (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze 2004, s. 296). Konstytutywnymi elementami współsprawstwa są, poza znamionami wyrażonymi w przepisie części szczególnej lub w przepisie pozakodeksowym, element strony przedmiotowej, czyli wspólne wykonanie czynu zabronionego oraz element strony podmiotowej, czyli porozumienie dotyczące wspólnego wykonania tego czynu (zob. wyr. SN z 15.5.2001 r., V KKN 730/98, OSNPK 2001, z. 10, poz. 1). Ustawa nie wymaga żadnej szczególnej formy, w jakiej zawarte miałyby być porozumienie, co przesądza, że może mieć ono wyraźny albo konkludentny charakter (zob. wyr. SN z 12.12.2002 r., III KKN 371/00, Prok. i Pr. 2013/7-8/2). Zawarcie porozumienia możliwe jest przed przystąpieniem do realizacji wspólnego wykonania czynu zabronionego, jak i w trakcie wykonywania tego czynu.

Przedmiotem porozumienia są elementy strony przedmiotowej czynu zabronionego. Istotą porozumienia (treść) wyczerpuje uzgodnienie popełnienia wspólnie przestępstwa, powiązane z podziałem ról poszczególnych osób współdziałających w jego wykonaniu (zob. wyr. SN z 19.6.1978 r., OSNKW 1978/4/110). Przedmiotem porozumienia jest objęcie świadomością i wolą uczestników porozumienia wspólnego zachowania, stanowiącego realizację znamion czynu zabronionego. W wypadku przestępstw umyślnych, przedmiotem porozumienia jest także zamiar wspólnego popełnienia czynu zabronionego (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze 2004, s. 303).

Warunkiem odpowiedzialności za współsprawstwo jest zatem wykazanie, że współdziałających łączyło porozumienie obejmujące wspólne wykonanie czynu zabronionego w oparciu o przyjęty podział ról oraz, że każdy z uczestników porozumienia obejmował świadomością realizację całości znamion określonego czynu zabronionego (zob. wyr. SN z 5.3.2002 r., II KKN 77/00, Lex numer 51808). W orzecznictwie sądowym podkreśla się, że współdziałający muszą mieć świadomość wspólnego wykonania czynu zabronionego, a zatem zdawać sobie sprawę, że podejmowana czynność składa się na realizację wykonywanej wspólnie całości przedsięwzięcia (zob. wyr. SN z 12.12.2002 r., III KKN 371/00, Prok. i Pr. 2013/7-8/2). Poza zakresem współsprawstwa pozostają zatem wypadki, gdy obiektywnie dochodzi do

wzajemnego uzupełniania się zachowań, co najmniej dwóch osób, jednak nie towarzyszy im zawarte wcześniej lub, co najmniej w trakcie realizowania czynności porozumienie oraz sytuacja, gdy tylko jeden ze współdziałających ma świadomość i wolę wspólnego wykonania czynu zabronionego (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze 2004, s. 305).

Element w postaci wspólnego wykonania czynu zabronionego wymaga, aby każdy ze współsprawców uczestniczył w realizacji znamion czynu zabronionego. Nie jest przy tym konieczne własnoręczne realizowanie znamion czynu zabronionego, gdyż decyduje wspólne popełnienie przestępstwa według uzgodnionego podziału ról (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze 2004, s. 306).

Przenosząc wyrażone oceny na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że oskarżyciel publiczny nie przedstawił żadnych pierwotnych i bezpośrednich dowodów, że M. P. (1) współdziałała z L. S. w popełnieniu przestępstw oszustwa, zawarła z nim porozumienie, co do popełnienia tych przestępstw, obejmujące wspólne ich wykonanie w oparciu o uzgodniony podział ról, obejmując świadomością realizację całości znamion typu czynu z art. 286§1 KK. Ustalenie sądu a quo, że M. P. (1) miała świadomość działalności, jaką L. S. prowadził za pośrednictwem sp. (...), że miała świadomość zawieranych kontraktów i orientowała się w kondycji finansowej tej spółki, oparte jest na domniemaniach, a nie na dowodach. Wymienionych faktów nie można ustalić na tej podstawie, że L. S. podał, że współdziałał z oskarżoną w nabyciu krzesel, gdyż oskarżyciel publiczny, a za nim sąd a quo nie ustalili, na czym to współdziałanie polegało. Więcej, ustalenia sądu pierwszej instancji są sprzeczne ze sobą. Z jednej strony, sąd ustala bowiem, że działalnością sp. (...) zajmował się L. S., a M. P. (1) była w tej spółce figurantem, podpisując dokumenty na polecenie L. S.. Z drugiej strony, sąd ustalił, że M. P. (1) miała świadomość zawieranych umów i kondycji finansowej spółki. W końcu należy zauważyć, że oceniając zachowanie M. P. (1) sąd a quo stwierdził, że miała świadomość tego, że „w toku działalności spółki może dochodzić do popełnienia czynów zabronionych”, co stanowi wyraz przekonania tego sądu i jednocześnie ustalenia, o braku zamiaru bezpośredniego popełnienia przestępstwa oszustwa z art. 286§1 KK, a jedynie godzenie się na to. Niedopuszczalne jest przypisanie przestępstwa oszustwa, jeżeli sprawca (oskarżona) nie obejmuje chęcią elementów konstytutywnych tego przestępstwa, a jedynie na to się godzi (zob. wyr. SN z 22.11.1873 r., III KR 278/73). W konsekwencji, M. P. (1) należało uniewinnić od popełnienia przestępstwa przypisanego jej w punkcie IX części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku.

Zasadna jest apelacja obrońcy B. P.. Przypomnieć należy, że Sąd Okręgowy we Wrocławiu uznał oskarżoną za winną tego, że w dniu 24.05.2000 r., jako dyrektor handlowy sp. Centrum (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, udzieliła pomocy R. P. i L. S., poprzez potwierdzenie f-ry VAT nr (...) dotyczącej fikcyjnego zakupu wtryskarki, którą następnie R. P. przedłożył w sp. (...), tj. przestępstwa z art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK w zw. z art. 294§1 KK i art. 270§1 KK w zw. z art. 11§2 KK.

Z opisu czynu przypisanego oskarżonej wynika, że czynność ułatwiająca popełnienie przez R. P. przestępstwa oszustwa polegała na potwierdzeniu faktury VAT nr (...). Odnośnie do tej okoliczności B. P. wyjaśniła (k. 7019), że „mąż zaczął współpracować z L. S.. S. nie płacił za faktury i nie odbierał żadnych telefonów. Zalegał na 160.000 zł. S. listownie poinformował męża, że nie jest w stanie spłacić tej kwoty, ale rozliczenie może nastąpić w formie leasingu. L. S. miał sprzedać sp. Centrum (...) wtryskarkę, która była własnością jednej z jego firm. Później, inna z jego firm miała ją nabyć w formie leasingu. Spółkę leasingową miał wyszukać mąż, co uczynił”.

Według sądu a quo, potwierdzenie faktury VAT nr (...) przez B. P. stanowiło ułatwienie popełnienia czynu zabronionego. Faktura uwiarygodniła dokonanie transakcji w niej opisanej i była pomocna do wprowadzenia w błąd sp. (...), co do rzeczywistych stosunków własnościowych dotyczących wtryskarki. B. P. wiedziała o planowanych z L. S. rozliczeniach za wtryskarkę na drodze leasingu i planach sprzedaży wtryskarki spółce leasingowej, a następnie zwrotnego jej nabycia przez L. S.. Jej świadomość obejmowała popełnienie przestępstwa, na co wyraziła zgodę, potwierdzając przyjęcie faktury VAT nr (...).

W apelacji obrońcy B. P. trafnie podnosi się, że stwierdzenie sądu, że oskarżona miała świadomość, że jej działanie ułatwi popełnienie przestępstwa oszustwa pozostaje w oczywistej sprzeczności z uznaniem, że dopuściła się tzw.

biernego pomocnictwa. Sąd nie wykazał, czy i w jakim stopniu stan świadomości oskarżonej obejmował popełnienie przestępstwa. Okoliczności tej nie można wywodzić z faktu, że sp. Centrum (...) nie miała pieniędzy na zapłacenie za wtryskarkę. Sąd nie ustalił, jakie elementy przestępnego działania obejmowała świadomością oskarżona. Oskarżona nie знаła szczegółów transakcji. Jej rola sprowadzała się do potwierdzenia faktury, z czego nie można wnosić, że ułatwiła popełnienie przestępstwa oszustwa.

Zważyć zatem należy, że pomocnictwo stanowi odrębny typ czynu zabronionego, którego znamiona określone zostały w dwóch przepisach, tj. art. 18§3 KK oraz odpowiednim przepisie części szczególnej lub przepisie pozakodeksowym, przewidujących czyn zabroniony, którego popełnienie przez inną osobę ułatwia zachowanie pomocnika (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Zakamycze 2004, s. 365). Pomocnictwo fizyczne scharakteryzowane zostało przykładowo jako dostarczanie narzędzi lub dostarczanie środka. Użyty w art. 18§3 KK zwrot „narzędzia” rozumieć należy szeroko, jako pojęcie obejmujące wszelkie środki mające służyć do popełnienia czynu zabronionego. Pomocnictwo psychiczne określone zostało jako udzielanie informacji lub rady (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Zakamycze 2004, s. 368).

Istota pomocnictwa polega na umyślnym ułatwieniu innej osobie popełnienia czynu zabronionego z zamiarem wsparcia realizacji tego czynu. Nie oznacza to, że czynność pomocnika musi być niezbędna do popełnienia czynu zabronionego. Nie musi charakteryzować się relacją kauzalną pomiędzy ułatwieniem innej osobie popełnienia czynu zabronionego, a popełnieniem tego czynu przez bezpośredniego sprawcę (zob. M.Królikowski, R.Zawłocki (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Tom I, Warszawa 2010, s. 697).

Zachowanie bezpośredniego wykonawcy nie stanowi elementu znamion pomocnictwa. Dla realizacji pomocnictwa nie jest konieczne popełnienie czynu zabronionego przez bezpośredniego wykonawcę. Podstawą odpowiedzialności za pomocnictwo mogą być tylko takie zachowania, które obiektywnie ułatwiają popełnienie czynu zabronionego przez bezpośredniego wykonawcę (zob. wyr. SA w Lublinie z 28.12.2000 r., II AKa 250/00, Prok. i Pr. 2001/9/14).

Zamiar udzielenia pomocy odniesiony jest do wszystkich znamion strony przedmiotowej czynu zabronionego. Udzielający pomocy obejmować musi świadomością, że podejmując określone czynności ułatwia w ten sposób innej osobie popełnienie czynu zabronionego oraz obejmować świadomością, że czyni to w odniesieniu do konkretnego czynu zabronionego (zob. wyr. SN z 10.5.1982 r., Rw 317/82, OSNKW 1982/10-11/72). Udzielający pomocy musi mieć świadomość znaczenia swojego zachowania i tego, że stanowi ono ułatwienie popełnienia czynu zabronionego przez inną osobę (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny., Część ogólna. Komentarz. Zakamycze 2004, s. 375). Przy pomocnictwie, umyślnością muszą być objęte wszystkie elementy składające się na znamiona pomocnictwa, ale już nie elementy dotyczące świadomości i woli osoby, której pomocnik ułatwia popełnienie czynu zabronionego (zob. A.Zoll (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Zakamycze 2004, s. 376).

Pomocnictwo może zostać popełnione w zamiarze bezpośrednim lub wynikowym. Udzielający pomocy musi zatem chcieć, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego albo przewidując możliwość dokonania przez inną osobę czynu zabronionego, na to się godzi (zob. wyr. SN 28.10.1976 r., III KR 257/76, OSNPG 1977/11/95). Warunkiem odpowiedzialności za udzielenie pomocy do popełnienia przestępstwa jest świadomość, że sprawca chce popełnić przestępstwo, dążenie do tego, aby sprawca popełnił zamierzone przestępstwo, albo co najmniej godzenie się na to, dostarczenie sprawcy środków potrzebnych do popełnienia przestępstwa albo udzielenie mu rady, informacji lub podjęcia innego działania, które u ułatwia sprawcy osiągnięcie zamierzonego celu (zob. wyr. SN 28.10.1976 r., III KR 257/76, OSNPG 1977/11/95).

Pomocnictwo wchodzi w rachubę wyłącznie wtedy, gdy za udowodnione można uznać, że zachowanie danej osoby podejmowane było z nastawieniem, a więc z zamiarem, aby inna osoba dokonała konkretnego przestępstwa i w związku z tym, ułatwiła jej to. Odpowiedzialność karna pomagającego zależy zatem od ustalenia, że chciał on, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego albo przewidując możliwość jego dokonania, godził się na to (zob. J.Giezek (red.) Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Warszawa 2012, s. 171).

Z ujawnionych na rozprawie głównej dowodów dotyczących strony podmiotowej przestępstwa przypisanego B. P. wynika, że wiedziała ona jedynie to, że L. S. jest dłużnikiem sp. Centrum (...) na 160.000 zł. i nie zamierza tego długu spłacić. Oskarżona wiedziała też, że L. S. zaproponował R. P. uregulowanie tego długu za pomocą umowy leasingu wtryskarki, która miała polegać na tym, że L. S. miał sprzedać wtryskarkę sp. Centrum (...), a następnie inna jego spółka miała tą wtryskarkę objąć w leasing. Wbrew ustaleniom sądu pierwszej instancji, z dowodów ujawnionych na rozprawie głównej nie wynika, że B. P. chciała oszukać spółkę leasingową (...), ani że dążyła do tego, aby R. P. popełnił zamierzone przestępstwo, ani że godziła się na to, że R. P. oszuka sp. (...). Elementy strony podmiotowej przestępstwa pomocnictwa do oszustwa z art. 18§3 KK w zw. z art. 286§1 KK, wymagane dla przypisania tego przestępstwa B. P., nie zostały więc udowodnione. Tym samym, nie można przyjąć, że B. P. swoim zachowaniem wypełniła ustawowe znamiona typu czynu zabronionego przypisanego jej w punkcie VII części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku. W konsekwencji, oskarżoną należało uniewinnić od popełnienia tego przestępstwa.

Z tożsamyh powodów zasadna jest apelacja obrońcy oskarżonej D. G.. Przypomnieć należy, że sąd pierwszej instancji ustalił, że pomimo, że prezesem sp. Centrum (...) była D. G., wszystkie decyzje w spółce podejmował R. P.. **D. G. była figurantem.** W postępowaniu przygotowawczym (k. 7069) D. G. podała, że pod koniec 1999 r. R. P. zrezygnował z funkcji prezesa zarządu sp. Centrum (...), bo miał różne sprawy komornicze. Wie o tym, bo przychodziły nakazy zapłaty. Wtryskarka była kupiona przez sp. Centrum (...) w sierpniu 2000 r. od sp. (...) z W.. Faktura zakupu dotarła do spółki we wrześniu. R. P. powiedział jej, że jest druga spółka zainteresowana kupnem tej maszyny w leasingu. Mówił, że jak wtryskarka zostanie sprzedana drożej, to ich spółka będzie miała z tego pieniądze. Sp. Centrum (...) nie miała środków na zapłacenie za wtryskarkę. Żaden przelew zapłaty nie został wystawiony. Z wypowiedzi R. P. wnosila, że zapłata za wtryskarkę nastąpi, gdy zostanie sprzedana do spółki leasingowej, która odda ją w leasing innej spółce. Wierzyła R. P. (k. 7095).

Pomimo to, sąd pierwszej instancji ustalił, że D. G. umożliwiła R. P. działanie w imieniu sp. Centrum (...) oraz za tą spółkę. Działania te mieszczą się w postaci „ułatwienia” innej osobie popełnienia czynu zabronionego. Dopuszczenie do działania za podmiot gospodarczy bez podstawy prawnej, zwiększyło prawdopodobieństwo naruszenia dobra prawnego i ułatwiło R. P. nawiązanie kontaktów ze sp. (...). Uwiarygodniało go w oczach spółki leasingowej i wpływało na traktowanie jego oświadczeń, jako oświadczeń sp. Centrum (...), której w rzeczywistości nie miał prawa reprezentować.

Według sądu a quo, oskarżona miała świadomość, że jej działaniem ułatwi R. P. popełnienie oszustwa. Rozmawiała ona z R. P. na temat wtryskarki i wiedziała o planowanej umowie leasingu. Wiedziała również, że sp. Centrum (...) nie posiada pieniędzy na zakup tej wtryskarki. **Okoliczności te świadczą, że D. G. miała świadomość popełnienia przez R. P. oszustwa i to akceptowała.** Wymienionych ustaleń nie można jednak zaaprobować, gdyż ich podstawą jest domniemanie stanu świadomości oskarżonej.

W apelacji obrońcy D. G. adw. S. G. zasadnie więc podnosi się, że sąd pierwszej instancji nie podał na podstawie jakich dowodów ustalił, że oskarżona miała świadomość, że jej działanie ułatwi popełnienie oszustwa. Z faktu, że sp. Centrum (...) nie miała pieniędzy na zapłacenie za wtryskarkę, nie można wnosić, że oskarżona obejmowała swoją świadomością, że R. P. chce kogoś oszukać. D. G. nie знаła szczegółów planowanej transakcji. Sąd nie podał w uzasadnieniu wyroku, kto miał być oszukany, w jaki sposób, na czym polegać miało działanie sprawcy. Sąd był zobowiązany do wykazania, że oskarżona obejmowała swoją świadomością (zamiarem) nie tylko to, że sprawca wprowadza w błąd inną osobę, ale i to, że doprowadza ją do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Temu obowiązkowi sąd uchybił.

Zważyć więc należy, że w wypadku D. G., podobnie jak w wypadku B. P., ustalenia dotyczące strony podmiotowej przypisanych im przestępstw oparte zostały na domniemaniach, a nie na dowodach. Oskarżyciel publiczny nie przedstawił żadnego pierwotnego i bezpośredniego dowodu, ani nawet łańcucha dowodów pochodnych i pośrednich, że D. G. i B. P. wiedziały, że R. P. chce oszukać spółkę leasingową (...) albo choćby godziły się na to i swoim umyślnym zachowaniem ułatwiły mu popełnienie zaplanowanego przestępstwa. Sąd a quo ustalenia, co do popełnienia przez

oskarżone wymienionych przestępstw oparł zatem nie na dowodach zaferowanych przez oskarżyciela publicznego lub przeprowadzonych z urzędu, ale na domniemaniach, że tak musiało być.

Bezzasadna okazała się zaś apelacja obrońcy R. P. Przypomnieć należy, że sąd pierwszej instancji ustalił, że we wrześniu 2000 r. R. P. skontaktował się ze sp. (...), która była przedstawicielem sp. (...), proponując zawarcie umowy leasingu wtryskarki. Sp. Centrum (...) miała sprzedać wtryskarkę sp. (...), a ta miała przekazać ją w leasing sp. (...). R. P. pozostawił numery telefonów do A. M. (1) ze sp. (...) oraz do L. S., a także wycenę sporządzoną przez A. W.. Na żądanie sp. (...) udzielił ustnych informacji oraz przesłał wymagane dokumenty. R. P. dostarczył dokumenty dotyczące sp. Centrum (...) oraz fakturę zakupu tego urządzenia od sp. (...) nr (...) na kwotę 374.500 zł. potwierdzoną przez B. P.. Na żądanie P. K. ze sp. (...), R. P. przedłożył także kopię przelewu bankowego, z którego wynikało, że D. G. przelała na konto sp. (...) w dniu 29.6.2000 r. 374.500 zł. Dokument ten został jednak podrobiony przez R. P..

Według sądu pierwszej instancji (s. 48 uzasadnienia) ustalenia zawarte przez L. S. i R. P. oraz przyznanie się przez R. P. w pierwszych wyjaśnieniach do podrobienia przelewu zapłaty za wtryskarkę wskazują na jego świadomość fikcyjności faktur wystawionych w związku ze sprzedażą wtryskarki oraz tego, że transakcje te nie obrazowały rzeczywistych przesunięć majątkowych pomiędzy sp. (...) a sp. Centrum (...). Świadczy o tym również dalsze zachowanie L. S. i R. P.. Ostatni z nich, działając bez umocowania, w trakcie kontaktów z P. K., co przyznał w pierwszych wyjaśnieniach, przesłał do sp. (...) potwierdzenie wykonania przelewu na kwotę wskazaną w fakturze VAT nr (...), tj. 374.540 zł. W rzeczywistości przelew nie miał miejsca. Działanie to miało wzbudzić u P. K. przekonanie o posiadaniu przez sp. Centrum (...) prawa własności do wtryskarki. P. K. zeznał wszak, że potwierdzenie przelewu było potrzebne dla potwierdzenia prawdziwości wystawienia faktury, a co za tym idzie, do zbadania prawdziwości transakcji handlowej, której dotyczyła ta faktura. P. K. zeznał również (k. 6), że pod koniec września 2000 r. R. P. zadzwonił do niego z pytaniem o możliwość zawarcia transakcji leasingowej wtryskarki. Po kilku dniach R. P. przekazał ocenę techniczną i wycenę wtryskarki do tworzyw, sporządzoną przez zespół rzeczoznawców z L. na zlecenie sp. (...) w C.. Z opinii wynikało, że wartość rynkowa wtryskarki wynosi 230.000 zł., a form do tego urządzenia 112.000 zł. R. P. twierdził, że właścicielem wtryskarki jest sp. Centrum (...), a sp. (...) chce ją leasingować. R. P. twierdził, że wtryskarka znajduje się w L. w oddziale sp. (...). Z dokumentów otrzymanych od R. P. wynikało, że kupił wtryskarkę od sp. (...) na podstawie faktury (...) za 245.000 zł. Faktura opiewała na kwotę 374.500 zł i była wystawiona przez B. P.. Oprócz faktury R. P. przekazał kopię przelewu bankowego, że należność została zapłacona 29.6.2000 r. P. K. zadzwonił do dyrektora tej spółki (...), który był przygotowany do rozmowy. Dokumenty otrzymane od A. M. (1) P. K. przekazał do sp. (...), która wyraziła wstępną zgodę na zawarcie umowy leasingu. Wszystkie informacje o sp. (...) P. K. uzyskał od A. M. (1), gdy był w siedzibie tej spółki. Następnie R. P. przedłożył fakturę sprzedaży wtryskarki sp. (...) za 280.600 zł (k. 6). Z protokołu rozprawy z 7.12.2015 r. wynika, że w czerwcu 2000 r. L. S. spotkał się w O. z R. P. w sprawie wtryskarki. Z wyjaśnień R. P. złożonych 7.12.2000 r. wynika, że L. S. zaproponował mu, że w związku z tym, że nie posiada środków na spłatę zobowiązań wobec sp. Centrum (...), ponieważ bank zablokował mu linię kredytową, proponuje oddanie wtryskarki w leasing zwrotny. Z protokołu rozprawy z dnia 14.12.2015 r. wynika zaś, że o leasingu wtryskarki L. S. i R. P. rozmawiali też w K..

Według sądu a quo, R. P. tworząc fałszywe dokumenty wprowadził w błąd sp. (...), co do prawa własności rzeczy mającej stanowić przedmiot leasingu. Wymienione ustalenie jest prawidłowe, oparte na dowodach ujawnionych na rozprawie głównej, ocenionych swobodnie, zgodnie z dyrektywami wynikającymi z art. 7 KPK. Apelacja obrońcy oskarżonego R. P. stanowi zaś jedynie nieskuteczną polemikę z ustaleniami sądu i nieudaną próbę przekonania sądu odwoławczego do przedstawionej w niej wersji zdarzenia i oceny zachowania tego oskarżonego.

Bezzasadna jest apelacja obrońcy A. M. (1). Przypomnieć należy, że sąd pierwszej instancji ustalił, że oskarżony przekazując P. K. informacje o sp. (...) udzielił pomocy L. S. w dokonaniu przestępstwa oszustwa. Według sądu pierwszej instancji, wbrew twierdzeniom oskarżonego, jego kontakt z przedstawicielem sp. (...) nie był sporadyczny. Spotkanie zostało umówione, a A. M. (1) był zorientowany, czego ma dotyczyć. Wiedział, że P. K. zainteresowany jest wtryskarką i, że to jej ma dotyczyć umowa leasingu. Zdawał sobie sprawę z tego, że wtryskarka została sprzedana do sp. (...). Jak wynika z wyjaśnień L. S., A. M. (1) prowadził rozmowy ze sp. (...) oraz udostępniał jej dokumenty. Jego działanie obiektywnie ułatwiło L. S. dokonanie czynu zabronionego. Zdaniem sądu a quo, podobnie

jak w wypadku R. P., działanie A. M. (1) miało uwiarygodnić w sp. (...) pozycję kontrahenta (sp. (...)) i okoliczności związane z rzeczoną wtryskarką.

A. M. (1) wyjaśnił (k. 15768), że na podstawie faktur wystawionych przez L. S. wiedział, że w czerwcu 2000 r. wtryskarka z oprzyrządowaniem została sprzedana sp. (...) na podstawie faktury (...) i miała wrócić do sp. (...). Wtryskarka przez cały czas znajdowała się w L. i służyła do produkcji w sp. (...). O. podał również (k. 15504), że sp. (...) kupując wtryskarkę zapłaciła za nią 77.000 zł. W kwietniu 2000 r. do spółki w C. przysły trzy faktury wystawione przez (...) Towarzystwo (...) z tytułu opłat manipulacyjnych na 9150 zł i 61.000 zł. Nie było pieniędzy na ich zapłatę. Od L. S. dowiedział się, że dotyczyły one leasingu wtryskarki. Faktury nie zostały zapłacone. Z faktur korygujących wynikało zaś, że wartość wtryskarki została obniżona do 210.400 zł. (...) miał dotyczyć wtryskarki, która znajduje się w L. i była własnością sp. (...). W dniu 29.6.2000 r. L. S. wystawił fakturę sprzedaży wtryskarki do sp. (...) we W.. A. M. (1) podał też, że w sprawie leasingu wtryskarki ze sp. (...) L. S. współpracował z R. P.. Pod koniec 2000 r. otrzymał ze sp. Centrum (...) projekt umowy najmu lub dzierżawy wtryskarki pomiędzy tą spółką a (...).

Sąd a quo trafnie zatem ustalił, że wiedza o wcześniejszych próbach leasingu wtryskarki przez firmę z K., informacje udzielone P. K. oraz podpisanie protokołu dostawy z 12.10.2000 r. świadczą o rozeznaniu oskarżonego A. M. (1) w działaniach L. S. i znaczeniu podejmowanych w tej sprawie czynności. A. M. (1) podjął działania, jakie polecał mu L. S., ugruntowując przekonanie P. K., że nabycie wtryskarki ma rzeczywisty i uzasadniony gospodarczo charakter, a sp. (...) jest rzetelnym kontrahentem zdolnym do wywiązania się z płatności rat leasingowych. Żadne z tych zapewnień nie było jednak prawdziwe.

Sformułowany w apelacji obrończyni A. M. (1) adw. E. B. zarzut błędu w ustaleniach faktycznych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia o winie A. M. (1) okazał się niezasadny. Nietrafny jest także zarzut obrazy przepisu art. 101§1 pkt 3 KK. Wbrew twierdzeniom autorki apelacji, w dniu 28 października 2015 r. nie nastąpiło przedawnienie karalności czynu zarzuconego A. M. (1). Zważyć wszak należy, że został on uznany za winnego przestępstwa udzielenia pomocy do oszustwa, popełnionego w okresie od 7 sierpnia do 27 października 2000 r. Akt oskarżenia przeciwko temu oskarżonemu został skierowany do sądu w dniu 19 września 2002 r., a zatem w okresie, gdy biegł termin przedawnienia karalności zarzuconego mu przestępstwa, który wynosi 15 lat (art. 101§2a KK). Wymieniony termin ulega jeszcze przedłużeniu o dalsze 10 lat, gdyż w okresie biegu terminu przedawnienia karalności wszczęte zostało postępowanie przeciwko A. M. (1). Wyrażone w apelacji stanowisko o nastąpieniu przedawnienia karalności czynu przepisanego wymienionemu oskarżonemu opiera się na błędnym przekonaniu, co do konieczności stosowania w tej kwestii przepisów o przedawnieniu obowiązujących w dacie popełnienia przestępstwa. Tymczasem przedawnienie karalności, które ma nastąpić w przyszłości nie stanowi dla sprawcy przestępstwa (oskarżonego) ekspektatywy. Zatem tak długo, jak nie nastąpi przedawnienie karalności, nie wynikają z tego dla sprawcy żadne uprawnienia (zob. post. SN z 19.8.1999 r., I KZP 25/99).

Niezasadna jest apelacja oskarżyciela posiłkowego.

W apelacji oskarżyciela posiłkowego zarzucono obrazę przepisu art. 46§1 KK oraz art. 415§1 KPK wskazując, że pismem z dnia 7 maja 2015 r. pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego złożył wniosek o zasądzenie na podstawie art. 46§1 KK od L. S. i J. S. (1) solidarnie na rzecz pokrzywdzonego kwoty 94.437,80 zł. (T. 137, k. 22963). Wniosek został złożony w terminie i sąd miał obowiązek go uwzględnić.

Wobec uniewinnienia J. S. (1), niedopuszczalne jest zasądzenie od niego odszkodowania na podstawie art. 46§1 KK. Rozpoznanie zarzutu apelacji w tym względzie jest zatem zbędne. Natomiast w stosunku do L. S., wymieniony zarzut powinien być rozpoznany wraz z zarzutami sformułowanymi w pozostałych apelacjach, w odrębnym postępowaniu, do którego wyłączono sprawę L. S..

Apelacja oskarżyciela publicznego okazała się zasadna jedynie w zakresie, w jakim kwestionuje brak powołania przepisu art. 294§1 KK w postawie wymiaru kary wymierzonej: R. P. za czyn z punktu V części rozstrzygającej, A. M. (1) za czyn z punktu XII części rozstrzygającej, M. A. za czyn z punktu XIV części rozstrzygającej. W pozostałym zakresie apelacja jest niezasadna. Skarżący nie ma racji zarzucając sądowi pierwszej instancji dowolną ocenę wyjaśnień A. M.

(1) dotyczących czynów opisanych w punkcie XI i XII części wstępnej wyroku. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozostawia wątpliwości, co do bezzasadności sformułowanego przez prokuratora zarzutu. Przytoczone przez apelującego argumenty sprowadzają się do przedstawienia odpowiednich fragmentów z uzasadnienia aktu oskarżenia i nieudanej próby przekonania sądu odwoławczego do wersji zdarzenia przyjętej w skardze publicznej. Sąd pierwszej instancji wziął jednak pod uwagę wszystkie dowody ujawnione na rozprawie głównej, stosownie do art. 410 KPK i prawidłowo je ocenił, zgodnie z wymogami określonymi w art. 7 KPK. Ustalając stan faktyczny na podstawie tych dowodów, sąd a quo nie pominął wynikających z nich faktów (okoliczności) istotnych dla rozpoznania sprawy. Nie ustalił też faktów, które nie wynikały z ujawnionych dowodów oraz nie przeinaczył faktów wynikających z ujawnionych dowodów.

Prokurator w apelacji nie wskazał zaś, jakiego faktu sąd nie ustalił, choć wynikał on z ujawnionego na rozprawie dowodu. Prokurator nie podał też, że sąd ustalił jakiś fakt, choć nie wynika on z ujawnionego dowodu, albo, że z powołanego przez sąd dowodu wynika jakiś fakt, ale został on w ustaleniach faktycznych zniekształcony. Tym samym, apelacja prokuratora sprowadza się do nieskutecznej polemiki z prawidłowo ustalonymi faktami relewantnymi dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego, mającymi oparcie w ujawnionych na rozprawie głównej dowodach.

Wobec wyłączenia do odrębnego postępowania sprawy L. (...) oraz uniewinnienia J. S. (1), M. P. (1), B. P. i D. G., zbędne było rozpoznawanie dalszych zarzutów sformułowanych w apelacji oskarżyciela publicznego.

Mając zatem na względzie przedstawione argumenty, orzeczono, jak na wstępie.

SSA Wiesław Pędziwiatr SSA Jerzy Skorupka SSA Cezariusz Baćkowski